

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง "การเผยแพร่ความรู้เพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยของสถาบันพระปกเกล้า" เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งมีแหล่งข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งการนำเสนอข้อมูลดังต่อไปนี้

แหล่งข้อมูลในการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ มีแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการเก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

1.1 หนังสือ และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร การสื่อสารกับการพัฒนาทางการเมือง การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และแนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรม

1.2 เอกสารต่างๆ ที่ใช้ในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ จากสำนักฝึกอบรม เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ สถาบันพระปกเกล้า รวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ เช่น เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาการฝึกอบรม เอกสารประกอบการสัมมนา จดหมายข่าว รายงานประจำปี และตัวอย่างสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ เป็นต้น

2. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) บุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย ของสถาบันพระปกเกล้า คือ

1. ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ผู้อำนวยการสำนักฝึกอบรม เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ สถาบันพระปกเกล้า

2. นางสาวขวัญรัชฌ์ เม้งตระกูล พนักงานประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักฝึกอบรม เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในการวางแผนการเผยแพร่ไปยังกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และพันธกิจของสถาบันในการส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตย

ซึ่งได้ให้ความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์ และข้อมูล ตลอดจนเอกสารประกอบต่างๆ เป็นอย่างดี

3. แหล่งข้อมูลที่เป็นสื่อหรือส่วนหนึ่งของสื่อทางการประชาสัมพันธ์

ได้แก่ หนังสือคู่มือนักศึกษาในหลักสูตรการศึกษาและฝึกอบรมต่างๆ เอกสารประกอบการศึกษาลัทธิศูตตร จดหมายข่าว รายงานประจำปี แผ่นพับเพื่อการประชาสัมพันธ์ โปสเตอร์ ฯลฯ ที่สถาบันพระปกเกล้าผลิตเพื่อใช้ในหลักสูตรการศึกษาการฝึกอบรม การจัดสัมมนา และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. รวบรวมข้อมูล เอกสารต่างๆ จากหนังสือ และงานวิจัยต่างๆ โดยสืบค้นข้อมูลจากห้องสมุด จากอินเทอร์เน็ต ขอข้อมูลเอกสารและตัวอย่างสื่อ จากสถาบันพระปกเกล้าเพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงรูปแบบ และเนื้อหาในการเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของสถาบันพระปกเกล้าไปยังกลุ่มเป้าหมายต่างๆ

2. เก็บรวบรวมข้อมูลประเภทสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ เช่น หนังสือคู่มือและเอกสารประกอบการศึกษาในหลักสูตรการศึกษาและฝึกอบรม จดหมายข่าว แผ่นพับเพื่อการประชาสัมพันธ์ แผ่นโปสเตอร์ ตัวอย่างสโปตวิทยุ ฯลฯ ที่ใช้ในการเผยแพร่ เพื่อนำมาประกอบการศึกษา

3. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ของทางสถาบันพระปกเกล้าโดยบันทึกลงในแถบบันทึกเสียง เพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์ต่อไป โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์ ดังนี้

- ภาพรวมการดำเนินงานของสถาบันพระปกเกล้า
- การดำเนินงานของสำนักฝึกอบรม เผยแพร่และประชาสัมพันธ์
- การวางแผนในการเผยแพร่
- วัตถุประสงค์ในการเผยแพร่
- กลุ่มเป้าหมายในการเผยแพร่
- กิจกรรม/โครงการต่างๆ ที่ดำเนินการ
- การประเมินผลการดำเนินงาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ

1. การศึกษาประวัติความเป็นมา โครงสร้างองค์กร และพันธกิจของสถาบันพระปกเกล้า ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการเผยแพร่ความรู้เพื่อการพัฒนาประชาธิปไตย
2. การวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาของการสื่อสารเพื่อเผยแพร่ความรู้เพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยของสถาบันพระปกเกล้า

การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละประเภทแล้วนำมาเรียบเรียงเสนอในลักษณะของการพรรณนา (Descriptive Method) ถึงข้อเท็จจริงต่างๆ ร่วมกับข้อเท็จจริงที่ได้จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

โดยในบทที่ 4 เป็นการเรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันพระปกเกล้า ในฐานะองค์กรเพื่อการเผยแพร่ความรู้เพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยไปสู่กลุ่มเป้าหมายต่างๆ จะเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันพระปกเกล้าในเรื่องของประวัติความเป็นมา วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง พันธกิจในการดำเนินงาน ตลอดจนโครงสร้างขององค์กร ซึ่งแบ่งออกเป็นหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ วิทยาลัยการเมืองการปกครอง วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สำนักวิจัยและพัฒนา สำนักฝึกอบรม เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ พิพิธภัณฑสถานพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสำนักงานเลขาธิการ ศึกษาถึงหน่วยงานภายในสถาบันพระปกเกล้าที่ทำหน้าที่ในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประชาธิปไตยที่ยั่งยืน

บทที่ 5 เป็นการเรียบเรียงวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมายของการเผยแพร่ความรู้เพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยของสถาบันพระปกเกล้า ตลอดจนวิเคราะห์ถึง กระบวนการสื่อสารรูปแบบ และเนื้อหาในการเผยแพร่ความรู้เหล่านี้ไปสู่กลุ่มเป้าหมายต่างๆ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และพันธกิจของสถาบัน ซึ่งจะเป็นการเสนอข้อมูลจากเอกสารประกอบหลักสูตร การศึกษาการฝึกอบรม สื่อที่ใช้ในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ และเอกสารต่างๆ ที่รวบรวมมา รวมทั้งข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยเสนอถึงรูปแบบหรือช่องทางในการเผยแพร่ ซึ่งแบ่งได้เป็น การเผยแพร่ผ่านการสื่อสารระหว่างบุคคล ได้แก่ การจัดหลักสูตรการศึกษา

และฝึกอบรม การประชุมวิชาการ และการสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตย และการเผยแพร่ผ่านช่องทางสื่อมวลชน ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ/โทรทัศน์ สื่ออินเทอร์เน็ต และสื่อเพื่อการรณรงค์การเลือกตั้ง โดยศึกษาถึงประเด็นเนื้อหาหลักในการเผยแพร่ผ่านสื่อแต่ละชนิด

บทที่ 6 เป็นการสรุปผลการวิจัยโดยรวม จากกรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์การใช้สื่อในการเผยแพร่ความรู้เพื่อการพัฒนาประชาธิปไตย ตลอดจนประเด็นเนื้อหาสาระที่สถาบันพระปกเกล้าเผยแพร่ รวมทั้งข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เป็นผลมาจากการวิจัย

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย